

แผนงานบริหารความเสี่ยงสำนักงานคณบดี
ประจำปีงบประมาณ 2564
คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนครพนม

ผ่านที่ประชุมคณะกรรมการประจำคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ครั้งที่ 7/2563
วันพุธ ที่ 28 สิงหาคม 2563 ห้องประชุมชั้น 2 อาคาร 50 พรรษาชิวราลงกรณ์
คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

งานวิเคราะห์นโยบายและแผน
คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์

บทสรุปสำหรับผู้บริหารการบริหารความเสี่ยง
คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
ประจำปีงบประมาณ 2564

การบริหารความเสี่ยงเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับบุคลากรทุกระดับในองค์กรตั้งแต่คณะกรรมการผู้บริหาร และบุคลากรทุกคน ที่ต้องร่วมกันพิจารณาวิเคราะห์เชิงบูรณาการในการบริหารความเสี่ยงเพื่อเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนปฏิบัติการ และกิจกรรมขององค์กร

แผนบริหารความเสี่ยง คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ประจำปีงบประมาณ 2563 จัดทำขึ้นตามกระบวนการตรวจสอบ การควบคุมภายใน และให้มีระบบบริหารความเสี่ยงที่ควบคุมปัจจัยกิจกรรมและกระบวนการดำเนินงานที่อาจเป็นมูลเหตุของความเสียหายให้อยู่ในระดับที่ยอมรับและควบคุมได้ ตลอดจนเพื่อป้องกันบรรเทาความรุนแรงของปัญหาลดลง รวมทั้งจัดทำแผนสำรองต่อภาวะฉุกเฉิน เพื่อให้ระบบงานต่าง ๆ มีความพร้อมใช้งานโดยปรับปรุงระบบอย่างต่อเนื่องทันต่อการเปลี่ยนแปลงอันจะทำให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง
เพื่อวิเคราะห์/ประเมินความเสี่ยงปัจจัยครอบคลุมประเด็นที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงอย่างน้อย 3 ด้าน ตามบริบทของหน่วยงาน

คำนำ

การบริหารงานในปัจจุบันมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบเพื่อที่จะทำให้ทราบว่าหน่วยงานจะเผชิญกับปัญหาอะไร และจะหาทางป้องกันอย่างไรเพื่อให้ความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นมีผลกระทบต่อหน่วยงานน้อยที่สุด เหตุผลเบื้องต้นที่สนับสนุนให้มีการบริหารความเสี่ยงในองค์กรก็คือ การที่ทุกองค์กรต้องพยายามสร้าง หรือเพิ่มมูลค่าให้กับผู้มีส่วนได้เสีย แม้ว่าความไม่แน่นอนหลายประการที่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงาน มูลค่าขององค์กรจะเกิดขึ้นเพียงใด ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารในการตัดสินใจ และการกำหนดกลยุทธ์การบริหารงานในองค์กรนั้นๆ ซึ่งความไม่แน่นอนของการดำเนินงานในองค์กร เป็นเสมือนดาบสองคม คืออาจก่อให้เกิดผลลัพธ์ในทางบวกถือว่าเป็นการให้โอกาสแก่องค์กร หรืออาจก่อให้เกิดทางลบ ซึ่งถือว่าเป็นความเสี่ยง ดังนั้นผู้บริหารจะต้องใช้โอกาสให้เป็นประโยชน์ในการกำหนดกลยุทธ์องค์กร หรือกำหนดระดับความเสี่ยงที่เหมาะสมที่องค์กรสามารถยอมรับได้ หลักการในการบริหารความเสี่ยงไม่ได้เป็นแนวทางในการสร้างสภาวะแวดล้อมที่ปราศจากความเสี่ยง แต่เป็นการทำให้ผู้บริหารสามารถบริหารและดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้สภาวะแวดล้อมที่มีความเสี่ยง ดังนั้นการบริหารความเสี่ยงจึงเป็นเครื่องมือหนึ่งที่หน่วยงานต้องนำมาใช้ในการบริหารและจัดการหน่วยงาน เพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารในอันที่จะหาวิธีการที่ดีที่สุด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้เพื่อลดความเสียหายในน้อยที่สุด โดยมีค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด

การดำเนินงานบริหารความเสี่ยง ดำเนินการขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับกลยุทธ์และพันธกิจการบริหาร คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ในปัจจุบัน มีแนวคิดของการบริหารความเสี่ยง โดยเน้นการปฏิบัติ และตรวจสอบ ประเมินผล เพื่อเสริมสร้างคุณค่าในเนื้องานตามพันธกิจขององค์กร ซึ่งอาจมีปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ไม่บรรลุผลตามพันธกิจ ประกอบกับคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ได้จัดทำ คำรับรองการปฏิบัติราชการ กับ ก.พ.ร. ซึ่งต้องมีการพัฒนาตัวชี้วัดระดับความสำเร็จในการจัดทำระบบบริหารความเสี่ยง ภาระงานนี้สอดคล้องกับงานตรวจสอบภายใน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยนครพนม ซึ่งสอดคล้องกับระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ.2544 เพื่อบริหารความเสี่ยงให้มีประสิทธิผลและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่เสมอ รวมถึงตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ปี พ.ศ. 2557 ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยมีการติดตาม และประเมินผลงานตามแผน และรายงานต่อสภาสถาบัน อย่างน้อยปีละครั้ง

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ได้เห็นความสำคัญในการจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยง เพื่อป้องกันบรรเทาความรุนแรงของปัญหา ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอันจะทำให้การดำเนินงานของคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม บรรลุเป้าหมายตามพันธกิจต่อไป

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาของคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์	1
ปรัชญา	1
วิสัยทัศน์	1
พันธกิจ	2
เป้าประสงค์	3
เอกลักษณ์มหาวิทยาลัยนครพนม	2
อัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยนครพนม	2
โครงสร้างการบริหาร	4
หลักการและเหตุผล	5
วัตถุประสงค์ของแผนบริหารความเสี่ยง	5
ผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน	5
วิธีดำเนินงาน	5
ประโยชน์ของการบริหารจัดการความเสี่ยง	6
นโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง	6
หลักและความจำเป็นในการบริหารความเสี่ยง	7
บทที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง	
การวิเคราะห์และระบุความเสี่ยง และปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง	11
การประเมินความเสี่ยง	12
เกณฑ์การประเมินมาตรฐาน	15
สรุปผลการประเมินความเสี่ยง	18
Risk Matrix	19
บทที่ 3 แผนบริหารความเสี่ยง	21
ภาคผนวก	

-คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงสำนักงานคณบดี

บทที่ ๑ บทนำ

ประวัติคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม เดิมเป็นคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครพนม ตามราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ 118 ตอนที่ 59 ก วันที่ 20 กรกฎาคม พุทธศักราช 2544 ต่อมาได้มีการปรับสถาบันราชภัฏเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏด้วยพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พุทธศักราช 2547 ได้ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 121 ตอนพิเศษ 23 ก ลงวันที่ 14 มิถุนายน พุทธศักราช 2547 จึงมีผลให้สถาบันราชภัฏนครพนมได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏนครพนม ตั้งแต่วันที่ 15 มิถุนายน พุทธศักราช 2547

หลังจากการดำเนินงานในฐานะมหาวิทยาลัยราชภัฏมาระยะหนึ่ง รัฐบาลมีนโยบายในการตั้งมหาวิทยาลัยนครพนม โดยการหลอมรวมสถาบันศึกษาในจังหวัดนครพนมให้มาอยู่ในสังกัดเดียวกัน ดังนั้นจึงกำหนดนโยบายให้รวมมหาวิทยาลัยราชภัฏนครพนม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาเขตนครพนม วิทยาลัยเทคนิคนครพนม วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครพนม วิทยาลัยการอาชีพธาตุนคร วิทยาลัยการอาชีพนาหว้า และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี มาจัดตั้งเป็นมหาวิทยาลัยนครพนม โดยได้ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 122 ตอนที่ 75 ก ลงวันที่ 1 กันยายน 2548 คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จึงมีสถานะเป็นคณะหนึ่งในมหาวิทยาลัยนครพนมนับแต่นั้น

ปรัชญา

จริยธรรม นำปัญญา สร้างคุณค่าความเป็นมนุษย์เพื่อสังคม

วิสัยทัศน์

องค์กรแห่งความเป็นเลิศทางนวัตกรรม ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

พันธกิจ

1. ผลิตบัณฑิต ให้มีความสามารถทางวิชาการและทักษะวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม สู่วิชาชีพ
2. พัฒนาการวิจัยและนวัตกรรม ผลงานวิจัยที่สร้างสรรค์เกิดประโยชน์กับการจัดการเรียนการสอน
3. พัฒนาการให้บริการวิชาการแก่สังคมที่ทันสมัย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนของสังคมและประเทศชาติ
4. ส่งเสริมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม อนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน พัฒนา เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น
5. การบริหารจัดการที่ดีด้วยหลักธรรมาภิบาล มี 4 ข้อสนับสนุน ดังนี้
 - 1) พัฒนาการบริหารและการจัดการบนฐานความรู้และนวัตกรรม ยึดหลักธรรมาภิบาล การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คำนึงถึงเกิดประโยชน์สูงสุดกับทุกภาคส่วน.....
 - 2) พัฒนาศักยภาพการเงินและงบประมาณเชิงการบริหาร จัดการด้านการเงินที่เน้นความโปร่งใส ถูกต้อง คำนึงถึงมีแผนการใช้งบประมาณที่สะท้อนตามความต้องการ จัดสรรงบประมาณและจัดทำรายงาน

ทางการเงินอย่างเป็นระบบทุกพันธกิจ และมีระบบการตรวจสอบการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด

3) พัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพ มีการ ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

4) ยกกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของคณะให้สูงขึ้นทัดเทียมกับมาตรฐานสากล เสริมสร้างความร่วมมือและมีเป้าหมายร่วมกันระหว่างหน่วยงานภายนอก เพื่อเป็นการเชื่อมโยงการดำเนินงานสู่การพัฒนาคุณภาพร่วมกัน

เอกลักษณ์คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์

“คณะแห่งการสร้างสรรค์พหุวิทยาการ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์”

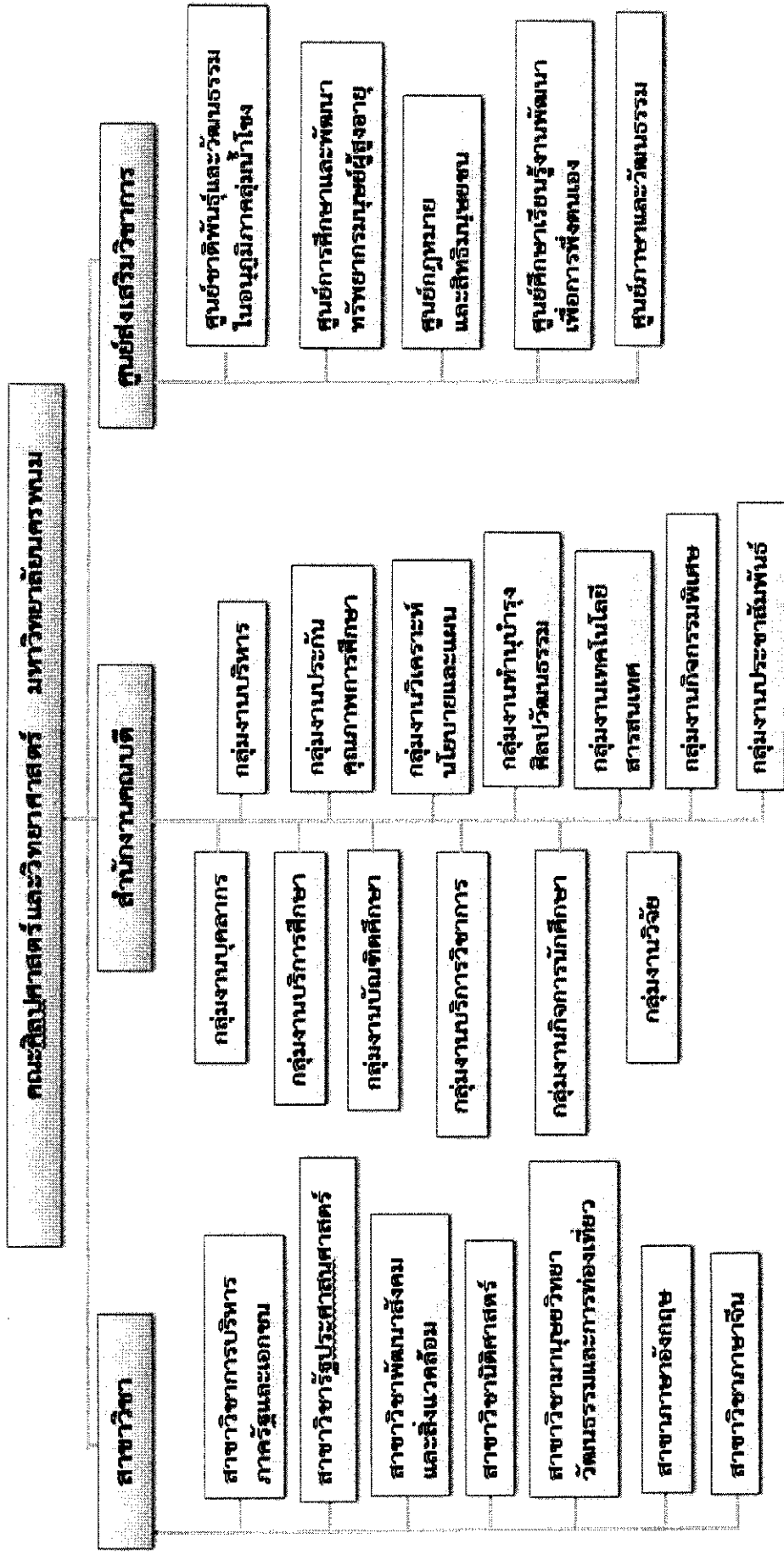
อัตลักษณ์คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์

“บุคคลแห่งการเรียนรู้ เน้นจิตสาธารณะ พร้อมทักษะการทำงาน”

ค่านิยมร่วม (Shared Value) คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ (FLAS)

F = Flexibility	ความยืดหยุ่นในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมในการเปลี่ยนแปลง
L = Learning	การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
A = Accountability	ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
S = Success	ความสำเร็จ

โครงสร้างคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์

หลักการและเหตุผล

องค์กรที่มีการบริหารจัดการที่ดี จะต้องมีการดำเนินงานด้าน การบริหารความเสี่ยงซึ่งเป็นเครื่องมือทางกลยุทธ์ที่สำคัญตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยจะช่วยให้การบริหารงานและการตัดสินใจด้านต่างๆ เช่น การวางแผน การกำหนดกลยุทธ์ การติดตามควบคุม และวัดผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรต่างๆ อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดการสูญเสียและโอกาสที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร ภายใต้สภาวะการดำเนินงานของทุกๆ องค์กรล้วนแต่มีความเสี่ยง ซึ่งก็คือความไม่แน่นอนที่จะส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงานหรือเป้าหมายขององค์กร จึงจำเป็นต้องมีการจัดการความเสี่ยงเหล่านั้นอย่างเป็นระบบโดยการ ระบุความเสี่ยงว่ามีปัจจัยเสี่ยงใดบ้างที่กระทบต่อการดำเนินงานหรือเป้าหมายขององค์กร วิเคราะห์ความเสี่ยง จากโอกาสและผลกระทบที่เกิดขึ้น จัดลำดับความสำคัญของปัจจัยเสี่ยงแล้วกำหนดแนวทางในการจัดการ ความเสี่ยง โดยต้องคำนึงความคุ้มค่าในการจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของแผนบริหารความเสี่ยง

เพื่อวิเคราะห์/ประเมินความเสี่ยงปัจจัยครอบคลุมประเด็นที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง ปัจจัยที่ก่อให้เกิด ความเสี่ยงอย่างน้อย ๓ ด้าน ตามบริบทของหน่วยงาน

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน

- 1) คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ได้จัดตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง เพื่อรับผิดชอบการ ดำเนินงานโดยมีคณะกรรมการจัดทำโครงการบริหารความเสี่ยงและคณะกรรมการจัดทำแผนงาน บริหารความเสี่ยง เป็นผู้ดำเนินงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
- 2) ให้งานบริหารความเสี่ยง ภายในคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เป็นผู้รับผิดชอบหลัก และ ประสานกับหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยเพื่อดำเนินงานตามภารกิจ

วิธีการดำเนินงาน

- 1) แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง คณะกรรมการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง และ คณะกรรมการจัดทำโครงการบริหารจัดการความเสี่ยง
- 2) จัดทำโครงการบริหารจัดการความเสี่ยง
 - 2.1 ระดมความคิด ระบุประเด็นความเสี่ยง
 - 2.2 กำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน
 - 2.3 ประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง
 - 2.4 วิเคราะห์ความเสี่ยง พิจารณาจัดการความเสี่ยง (ตามระดับความเสี่ยง : ๔T)
 - 2.5 สรุปการประเมินความเสี่ยง จัดลำดับความเสี่ยง ตามระดับความเสี่ยงตามตาราง Risk Marix
 - 2.6 กำหนดแผนบริหารความเสี่ยง จัดทำแผนงานบริหารความเสี่ยง
- 3) เสนอร่างแผนงานบริหารความเสี่ยงต่อคณะกรรมการประจำคณะ ศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม และส่งแผนงานบริหารความเสี่ยงไปยังหน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงาน อธิการบดี มหาวิทยาลัยนครพนม เพื่อเสนอรวบรวมเสนอต่อคณะกรรมการฯ ต่อไป
- 4) ประกาศใช้แผนงานบริหารความเสี่ยง และเผยแพร่ให้สาขาวิชา /ฝ่ายงาน นำไปดำเนินการในส่วนที่ เกี่ยวข้อง

- 5) ติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยง ทุก ๆ ๓ เดือน ๖ เดือน และ ๑๒ เดือน แล้วรายงานต่อ คณะกรรมการประจำคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

ประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยง

การดำเนินการบริหารความเสี่ยงจะช่วยผู้บริหารมีข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้น และทำให้องค์กรสามารถจัดการกับปัญหาอุปสรรคและอยู่รอดได้ในสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดหรือสถานการณ์ที่อาจทำให้องค์กรเกิดความเสียหายประโยชน์ที่คาดหวังว่าจะได้รับการดำเนินการบริหารความเสี่ยง มีดังนี้

๑. เป็นการสร้างฐานข้อมูลความรู้ที่มีประโยชน์ต่อการบริหารและการปฏิบัติงานในหน่วยงาน การบริหารความเสี่ยงจะเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจด้านต่าง ๆ เนื่องจากการบริหารความเสี่ยงเป็นการดำเนินการซึ่งตั้งอยู่บนสมมติฐานในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักของหน่วยงาน

๒. ช่วยสะท้อนให้เห็นภาพรวมของความเสี่ยงต่าง ๆ ที่สำคัญได้ทั้งหมด การบริหารความเสี่ยงจะทำให้บุคลากรภายในหน่วยงานมีความเข้าใจถึงเป้าหมายและภารกิจหลักของหน่วยงาน และตระหนักถึงความเสี่ยงสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อหน่วยงานได้อย่างครบถ้วน ซึ่งครอบคลุมความเสี่ยงที่มีเหตุทั้งจากปัจจัยภายในหน่วยงาน และจากปัจจัยภายนอกหน่วยงาน

๓. เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารงาน การบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถมั่นใจได้ว่าความเสี่ยงได้รับการจัดการอย่างเหมาะสมและทันเวลา รวมทั้งเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารในการบริหารงาน และการตัดสินใจในด้านต่างๆ เช่น การวางแผน การกำหนดกลยุทธ์ การติดตามควบคุมและวัดผลการปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่หน่วยงาน

๔. ช่วยให้การพัฒนาหน่วยงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การบริหารความเสี่ยงทำให้รูปแบบการตัดสินใจในการปฏิบัติงานของหน่วยงานมีการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน เช่น การตัดสินใจโดยที่ผู้บริหารมีความเข้าใจในกลยุทธ์ วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน และระดับความเสี่ยงอย่างชัดเจน

๕. ช่วยให้การพัฒนาการบริหารและจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างเหมาะสม โดยพิจารณาถึงระดับความเสี่ยงในแต่ละกิจกรรมและการเลือกใช้มาตรการในการบริหารความเสี่ยง

นโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง

เพื่อให้คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม มีระบบการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยการบริหารปัจจัย และควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ การป้องกันหรือลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม จะเกิดความเสียหาย ให้ระดับความเสี่ยงและขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายของมหาวิทยาลัยนครพนม ตามพันธกิจที่สำคัญ จึงกำหนดแนวนโยบายการบริหารความเสี่ยงพอสรุปได้ ดังนี้

- 1) การบริหารจัดการความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรแบบบูรณาการ โดยมีการจัดการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
- 2) กำหนดกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เป็นระบบมาตรฐานเดียวกันทั่วทั้งองค์กร
- 3) ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีการทบทวนและปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ

- 4) นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการที่ดี
- 5) การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานตามปกติ

หลักและความจำเป็นในการบริหารความเสี่ยง

การบริหารความเสี่ยง มีหลักการและความจำเป็นที่ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ต้องมีการนำการบริหารความเสี่ยงมาใช้ในการบริหารจัดการดังนี้

- 1) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อ ๗.๕ กำหนดให้ใช้มาตรการเพื่อส่งเสริมและกำกับให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งกำหนดแผนการสร้างความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบในระบบราชการและ รายงานผลการดำเนินการในรอบปีต่อคณะรัฐมนตรี
- 2) ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. ๒๕๔๔ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๔ กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐ นำมาตรฐานการควบคุมภายในที่กำหนดโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินไปใช้เป็นแนวทางจัดวางระบบการควบคุมภายในให้เกิดประสิทธิผล และประสิทธิภาพให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีและ รายงานความคืบหน้าทุก ๒ เดือนหลังจากนั้นให้ส่งรายงานการควบคุมภายในให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้เกี่ยวข้องทุกปี
- 3) คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา องค์กรประกอบที่ ๗ การบริหารและการจัดการ ตัวบ่งชี้ที่ ๗.๘ กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษามีการนำระบบบริหารความเสี่ยงมาใช้ในกระบวนการบริหาร การศึกษา โดยกำหนดเป็นตัวบ่งชี้ที่ ๗.๘ พ.ศ. ๒๕๕๓ และ คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา องค์กรประกอบที่ ๕ การบริหารจัดการ ตัวบ่งชี้ที่ ๕ กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินงานตามแผนบริหาร ความเสี่ยง โดยกำหนดเป็นตัวบ่งชี้ที่ ๕ ระดับ คณะ พ.ศ. ๒๕๕๗

ความหมายและ คำจำกัดความเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง

๑. ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่าหรือ เหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคต และมีผลกระทบ หรือทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตาม วัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ในการดำเนินภารกิจด้านการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการ การทำนุ บำรุงศิลปวัฒนธรรม และการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการของ มหาวิทยาลัย ซึ่งความเสี่ยงจำแนกได้เป็น ๖ ด้าน ตามเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพตัวบ่งชี้ที่ ๗.๔ ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ปีการศึกษา ๒๕๕๗ ดังนี้

- ๑) ความเสี่ยงด้านทรัพยากร (การเงิน งบประมาณ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ อาคาร สถานที่)
- ๒) ความเสี่ยงด้านยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัย
- ๓) ความเสี่ยงด้านนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ
- ๔) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน เช่น ความเสี่ยงของกระบวนการบริหารหลักสูตร การบริหาร งานวิจัยที่บูรณาการ ระบบงาน ระบบประกันคุณภาพ

๕) ความเสี่ยงด้านบุคลากรและความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาล โดยเฉพาะจรรยาบรรณของอาจารย์และบุคลากร

๖) ความเสี่ยงจากเหตุการณ์ภายนอก

ทั้งนี้ คำอธิบายความเสี่ยงด้านต่างๆ ที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย สามารถจำแนกออกเป็น ๒ ประเภทใหญ่ ซึ่งแสดงได้ดังนี้ (วิซดา ลีวนานนท์ชัย, ๒๕๕๑)

๑) ความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายใน: ประกอบด้วย (๑) Operational Risk ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน เกิดจากขั้นตอน อุปกรณ์หรือ ทรัพยากรมนุษย์เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน อุบัติเหตุ (๒) Financial Risk ความเสี่ยงทางการเงิน เกิดจากปัญหาด้านการเงินและงบประมาณ เช่น ขาดแคลนเงินทุน กุ้ยืมมากเกินไป ขาดสภาพคล่องความผิดพลาดหรือทุจริตของฝ่ายการเงินหรือฝ่ายบัญชี (๓) Strategic Risk ความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์เกิดจากความผิดพลาดในการกำหนดหรือ ดำเนินนโยบาย กลยุทธ์ที่ไม่เหมาะสม ตลอดจนการทุจริตเชิงนโยบายของผู้บริหาร (๔) Policy Risk ความเสี่ยงด้านนโยบาย เกิดจากกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับ

๒) ความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายนอก: (๑) Political Factors ความเสี่ยงด้านการเมือง กฎหมาย ข้อบังคับ (๒) Economic Factors ความเสี่ยงจากภาวะเศรษฐกิจ เช่น ความเสี่ยงจากอัตรา ดอกเบี้ย เปลี่ยนแปลง แผนบริหารความเสี่ยงคณะเศรษฐศาสตร์ปีพ.ศ.๒๕๕๔ (๓) Socio-cultural Factors ความเสี่ยงด้านสังคม และวัฒนธรรม (๔) Technological Factors ความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี (๕) International Factors ความเสี่ยงระหว่างประเทศ เช่น อัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ต่างประเทศ การเคลื่อนย้ายเงินลงทุน ฐานกำลังการผลิตของประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ (๖) ภัยธรรมชาติ (๗) ความเสี่ยงด้านภาวะการแข่งขัน

๒. ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) หมายถึง ต้นเหตุ หรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยง ที่จะทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยต้องระบุได้ด้วยว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดที่ไหน เมื่อใด และเกิดขึ้นได้อย่างไร และทำไม ทั้งนี้ สาเหตุของความเสี่ยงที่ระบุควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการลดความเสี่ยงในภายหลังได้ อย่างถูกต้อง

๓. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง กระบวนการระบุความเสี่ยง และวิเคราะห์ความเสี่ยง เพื่อจัดลำดับความเสี่ยงที่ระบุ โดยการพิจารณาจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงนั้นๆ

๑) โอกาสที่จะเกิด (Likelihood: L) หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง ซึ่งจำแนกเป็น ๕ ระดับ คือ

ระดับ ๑ หมายถึง ความเสี่ยงนั้นมีโอกาสการเกิดน้อยมาก

ระดับ ๒ หมายถึง ความเสี่ยงนั้นมีโอกาสการเกิดน้อย

ระดับ ๓ หมายถึง ความเสี่ยงนั้นมีโอกาสการเกิดปานกลาง

ระดับ ๔ หมายถึง ความเสี่ยงนั้นมีโอกาสการเกิดสูง

ระดับ ๕ หมายถึง ความเสี่ยงนั้นมีโอกาสการเกิดสูงมาก

๒) ผลกระทบ (Impact: I) หมายถึง ขนาดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง จำแนกเป็น ๕ ระดับ คือ

ระดับ ๑ หมายถึง ผลกระทบของความเสี่ยงต่อองค์กรมีน้อยมาก

ระดับ ๒ หมายถึง ผลกระทบของความเสี่ยงต่อองค์กรมีน้อย

ระดับ ๓ หมายถึง ผลกระทบของความเสี่ยงต่อองค์กรมีปานกลาง

ระดับ ๔ หมายถึง ผลกระทบของความเสี่ยงต่อองค์กรมีสูง

ระดับ ๕ หมายถึง ผลกระทบของความเสี่ยงต่อองค์กรมีสูงมาก

๓) ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk: D) หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง มีค่าเป็นเชิงปริมาณ ซึ่งคำนวณได้จากสูตร ระดับความเสี่ยง = ระดับโอกาส x ระดับผลกระทบของความเสี่ยง หรือ $D = L \times I$

๔. การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) หมายถึง วิธีการบริหารจัดการที่เป็นไปเพื่อการคาดการณ์ และลดผลเสียของความไม่แน่นอน ที่จะเกิดขึ้นกับองค์กร ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้โดยมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งการจัดการความเสี่ยงมีหลายวิธี ดังนี้

ตารางที่ ๑ แสดงวิธีการบริหาร/จัดการความเสี่ยง

วิธีการบริหาร/จัดการความเสี่ยง	ศัพท์ที่นิยมใช้ทั่วไป	(กรมบัญชีกลาง) แนวคิด ๔ T
๑. การยอมรับความเสี่ยง หมายถึง การตกลงกันที่จะยอมรับ เนื่องจากไม่คุ้มค่าในการจัดการหรือป้องกัน แต่การเลือกบริหารความเสี่ยงด้วยวิธีนี้ต้องมีการติดตามเฝ้าระวังอย่างสม่ำเสมอ	Risk Acceptance (Accept)	Take
๒. การลด/การควบคุมความเสี่ยง หมายถึง การปรับปรุงระบบการทำงาน หรือออกแบบวิธีการทำงานใหม่ เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย หรือลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เช่นการจัดอบรมพนักงาน การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน	Risk Reduction (Control)	Treat
๓. การกระจาย หรือโอน ความเสี่ยง หมายถึง การกระจาย หรือถ่ายโอนความเสี่ยงให้หน่วยงานอื่นช่วยแบ่งความรับผิดชอบ ไป เช่นการทำประกันภัย กับบริษัทภายนอก หรือการจ้างบุคคลภายนอกดำเนินการแทน (Outsource)	Risk Sharing (Transfer)	Transfer
๔. การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง หมายถึง การจัดการกับความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูงมาก และไม่อาจยอมรับได้จึงต้องตัดสินใจยกเลิกโครงการ/กิจกรรมที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยงนั้นไป	Risk Avoidance (Avoid)	Terminate

ทั้งนี้ วิธีจัดการความเสี่ยงของแต่ละหน่วยงานอาจมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน บางหน่วยงานอาจเลือกการควบคุมเพียงอย่างเดียวที่สามารถป้องกันความเสี่ยงได้หลายความเสี่ยง หรืออาจเลือกการควบคุมหลายอย่างเพื่อป้องกันความเสี่ยงเพียงเรื่องเดียว

๕. การควบคุม (Control) หมายถึง นโยบาย แนวทาง หรือขั้นตอนปฏิบัติต่างๆ ซึ่งกระทำเพื่อลดความเสี่ยง และทำให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ แบ่งได้เป็น ๔ ประเภท คือ ตารางที่ ๒ แสดงรายละเอียดประเภทการควบคุม

ศัพท์ที่ใช้	ประเภทการควบคุม
๑. Preventive Control	การควบคุมเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงและข้อผิดพลาดตั้งแต่แรก เช่น การอนุมัติ การจัดโครงสร้างองค์กร การแบ่งแยกหน้าที่ การควบคุมการเข้าถึงเอกสาร ข้อมูล ทรัพย์สิน ฯลฯ
๒. Detective Control	การควบคุมเพื่อให้ตรวจพบ เป็นการควบคุมที่กำหนดไว้เพื่อให้สามารถค้นพบข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นแล้ว เช่น การสอบทาน การวิเคราะห์ การยืนยันยอด การตรวจนับ การรายงาน ข้อบกพร่อง ฯลฯ
๓. Directive Control	การควบคุมโดยการชี้แนะที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เช่น การให้รางวัลแก่ผู้มีผลงานดี เป็นต้น
๔. Corrective Control	การควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้ถูกต้อง การควบคุมตามประเภทต่างๆ และวิธีการบริหาร/จัดการความเสี่ยงนั้น จึงเป็นหลักการทางด้าน

การควบคุมตามประเภทต่างๆ และวิธีการบริหาร/จัดการความเสี่ยงนั้น จึงเป็นหลักการทางด้านความคิด และการวิเคราะห์ความเสี่ยง และระบบการควบคุมภายใน ซึ่งต้องมีการนำไปใช้ควบคู่กันไปด้วยกันเสมอ

บทที่ 2

การวิเคราะห์และระบุความเสี่ยง และปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง

การวิเคราะห์และระบุความเสี่ยง และปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ได้ดำเนินการวิเคราะห์และพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงทั้งภายในและภายนอกที่ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงของคณะ ในช่วงปีงบประมาณ 2564 โดยพิจารณาการวิเคราะห์และระบุความเสี่ยงให้วิเคราะห์ให้ครอบคลุมพันธกิจ และยุทธศาสตร์ของคณะ/วิทยาลัย ที่เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัย และพิจารณากระบวนการขั้นตอนหลักในการดำเนินงานในแต่ละยุทธศาสตร์ของคณะ/วิทยาลัย ให้ครอบคลุมประเด็นที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงอย่างน้อย 3 ด้าน ตามบริบทของหน่วยงาน จากตัวอย่างต่อไปนี้

- 1 .ความเสี่ยงด้านทรัพยากร (การเงิน งบประมาณ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ อาคาร สถานที่)
- 2 ความเสี่ยงด้านยุทธศาสตร์ หรือกลยุทธ์ของส่วนงาน
- 3 ความเสี่ยงด้านนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ
- 4 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน เช่น ความเสี่ยงของกระบวนการบริหารหลักสูตรการบริหารงานวิจัย ระบบประกันคุณภาพ เป็นต้น

5 ความเสี่ยงด้านบุคลากรและความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาล โดยเฉพาะจรรยาบรรณของ อาจารย์และบุคลากร

6 ความเสี่ยงจากเหตุการณ์ภายนอก

ในการนี้คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ร่วมกันกำหนดประเด็นความเสี่ยงสำนักงานคณบดี ของปีงบประมาณ 2564 โดยได้พิจารณาวิเคราะห์และระบุความเสี่ยง และปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง และได้จัดกลุ่มของความเสี่ยงออกเป็น 3 ด้าน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. .ความเสี่ยงด้านทรัพยากร (การเงิน งบประมาณ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ อาคาร สถานที่)
 - การคืนเงินยืมทรอรงราชการไม่ตรงตามกำหนดระยะเวลา
2. ความเสี่ยงด้านนโยบาย
 - การชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาของนักศึกษายังไม่ตรงตามกำหนดระยะเวลา
3. ความเสี่ยงจากเหตุการณ์ภายนอก
 - การบริหารจัดการเกี่ยวกับโรคระบาดอุบัติใหม่

ระดับ	โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง	เกณฑ์มาตรฐาน
1	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดบ้างในบางกรณี
2	น้อย	มีโอกาสเกิดแต่นาน ๆ ครั้ง
3	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดบางครั้ง
4	สูง	มีโอกาสเกิดค่อนข้างสูงหรือบ่อย ๆ
5	สูงมาก	มีโอกาสเกิดเกือบทุกครั้ง

เสี่ยง (Degree of Risk) แบ่งเป็น 5 ระดับคือ น้อยมาก น้อย ปานกลาง สูง สูงมาก ดังนี้

ระดับความเสี่ยง แสดง Risk Matrix สำหรับวัดระดับของความเสี่ยง

ผลกระทบของความเสี่ยง	5	10	15	20	25	
	4	8	12	16	20	
	3	6	9	12	15	
	2	4	6	8	10	
	1	2	3	4	5	
		โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง				

โดย ระดับความเสี่ยงจำแนกตามสีใน Risk Matrix เป็น 4 ระดับดังนี้

ระดับความเสี่ยง	สูงมาก	สูง	ปานกลาง	ต่ำ
-----------------	--------	-----	---------	-----

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง

เป็นการนำความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยที่ระบุไว้มาประเมินโอกาส (Likelihood) ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงต่าง ๆ และประเมินระดับความรุนแรงหรือมูลค่าความเสียหาย (Impact) จากความเสี่ยง เพื่อให้เห็นถึงระดับของความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ทำให้สามารถกำหนดการควบคุมความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานสามารถวางแผนและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างถูกต้องภายใต้งบประมาณ กำลังคนหรือเวลาที่มีจำกัด โดยมีการพิจารณาตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ในขั้นตอนที่ 1 โดยนำระดับของความเสี่ยงไปใส่แบบประเมินความเสี่ยง NPU_R1

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความเสี่ยง

ในกระบวนการนี้ให้หน่วยงานนำระดับของโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงที่ได้ระบุไว้แบบฟอร์ม NPU_R1

ขั้นตอนที่ 4 การจัดลำดับความเสี่ยง

ในกระบวนการนี้เป็นการนำความเสี่ยงที่ได้จากการวิเคราะห์ระดับความเสี่ยง มาจัดลำดับความเสี่ยงในแบบฟอร์ม NPU_R1

ทางเลือกหรือกลยุทธ์ในการจัดการความเสี่ยงแบ่งได้ 4 แนวทางหลัก คือ

1) การยอมรับ (Take, Accept) หมายถึง การที่ความเสี่ยงนั้นสามารถยอมรับได้ภายใต้การควบคุมที่มีอยู่ในปัจจุบันซึ่งไม่ต้องดำเนินการใดๆ เช่น กรณีที่มีความเสี่ยงในระดับไม่รุนแรงและไม่คุ้มค่าที่จะดำเนินการใดๆ ให้ขออนุมัติหลักการรับความเสี่ยงไว้และไม่ดำเนินการใดๆ

2) การควบคุม (Treat) คือ ความเสี่ยงที่ยอมรับได้แต่ต้องมีการแก้ไขเกี่ยวกับการควบคุมที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้มีการควบคุมที่เพียงพอและเหมาะสม เช่น การปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน การจัดอบรมเพิ่มทักษะในการทำงานให้กับพนักงานและการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน เป็นต้น

3) การยกเลิก (Terminate) หรือหลีกเลี่ยง (Avoid) คือ ความเสี่ยงที่ไม่สามารถยอมรับและต้องจัดการให้ความเสี่ยงนั้นไปอยู่นอกเงื่อนไขการดำเนินงาน โดยมีวิธีการจัดการความเสี่ยงในกลุ่มนี้ เช่น การหยุดดำเนินงาน หรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงนั้น การเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน การลดขนาดของงานที่จะดำเนินการหรือกิจกรรมลง เป็นต้น

4) การโอนความเสี่ยง (Transfer) หรือ แบ่ง (Share) คือ ความเสี่ยงที่สามารถโอนไปให้ผู้อื่นได้เช่น การจ้างบุคคลภายนอกหรือการจ้างบริษัทภายนอกมาจัดการในงานบางอย่างแทน เช่น งานรักษาความปลอดภัย เป็นต้น

ผลการประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงและจัดลำดับความเสี่ยงที่ได้จากการวิเคราะห์ ดังนี้
คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
ประจำปีงบประมาณ 2563 ในวันที่ 25 กรกฎาคม 2563 เวลา 13.30 น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมโรงแรมวิ
โฮเทล จังหวัดอุบลราชธานี ได้พิจารณาวิเคราะห์และจัดลำดับของความเสี่ยงจากค่าโอกาสและผลกระทบที่
เกิดขึ้นทั้งหมดทั้งปัจจัยภายในและภายนอก โดยได้วิเคราะห์ตามมาตรฐาน ตามขั้นตอนผลการวิเคราะห์
ทั้งหมด ได้พิจารณาประเด็นที่มีความเสี่ยง ปานกลาง สูง และสูงมาก จำนวน 3 ระบบ ได้แก่
ปัจจัยความเสี่ยง

1. ความเสี่ยงด้านทรัพยากร (การเงิน งบประมาณ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ อาคาร สถานที่)
 - การคืนเงินยืมทดรองราชการไม่ตรงตามกำหนดระยะเวลา
2. ความเสี่ยงด้านนโยบาย
 - การชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาของนักศึกษายังไม่ตรงตามกำหนดระยะเวลา
3. ความเสี่ยงจากเหตุการณ์ภายนอก
 - การบริหารจัดการเกี่ยวกับโรคระบาดอุบัติใหม่

ตารางประเมินความเสี่ยงและการควบคุม											
คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม											
1. ความเสี่ยงด้าน: ความเสี่ยงด้านทรัพยากร (การเงิน งบประมาณ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ อาคาร สถานที่)											
กิจกรรม : กำหนดระยะเวลาการชำระค่าธรรมเนียมการศึกษา											
วัตถุประสงค์: เพื่อให้ นักศึกษาจ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษาให้ตรงกำหนดระยะเวลา											
ประเด็นความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง (สาเหตุ)	การควบคุมในปัจจุบัน	การประเมินความเสี่ยง			การจัดการความเสี่ยง 4T				ความเห็นคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง	
			โอกาส	ระดับ	ผลกระทบ	โอกาส/ประโยชน์	รู้/ประโยชน์	โอกาส/ประโยชน์	รู้/ประโยชน์		
- การชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาของนักศึกษายังไม่ตรงตามกำหนดระยะเวลา	นักศึกษาชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาไม่ตรงตามกำหนดระยะเวลา	กำหนดระยะเวลาการชำระค่าธรรมเนียมการศึกษา	3	3	9 (สูง)	3	3	3	3	1. แจ้งขั้นตอนการและกำหนดระยะเวลาการชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาเป็นรายบุคคล	ควรกำหนดระยะเวลาการชำระค่าธรรมเนียมการศึกษา และดำเนินการติดตามเป็นรายบุคคล

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

2. ความเสี่ยงด้าน: ด้านยุทธศาสตร์ หรือกลยุทธ์ของส่วนงาน

โครงการ/กิจกรรม : กำกับ ป้องกันควบคุม เพื่อไม่ให้โรคระบาดในหน่วยงาน

วัตถุประสงค์: เพื่อป้องกันควบคุม ไม่ให้โรคระบาดในหน่วยงาน

ประเด็นความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง(สาเหตุ)	การควบคุมในปัจจุบัน	การประเมินความเสี่ยง				การจัดการความเสี่ยง 4T				Action Plan ที่เสนอเพิ่มเติม	ความเห็นคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง	
			โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ	ลำดับ	ยอมรับความเสี่ยง	หลีกเลี่ยง	โอนความเสี่ยง	ลด/หยุด			
2) การบริหารจัดการเกี่ยวกับโรคระบาดอุบัติใหม่	- โรคระบาดอุบัติใหม่ (โควิด19)	- กำกับ ป้องกันควบคุม เพื่อไม่ให้โรคระบาดในหน่วยงาน	2	3	6		/					- ป้องกัน โดยมีเจลแอลกอฮอล์ล้างมือประจำหน่วยงาน - ตรวจวัดไข้ก่อนเข้าหน่วยงาน - สวมหน้ากากอนามัย - รักษาระยะห่าง	ความเห็นคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ควรมีการกำกับติดตามกำกับป้องกันควบคุม เพื่อไม่ให้โรคระบาดในหน่วยงาน

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

3. ความเสี่ยงด้าน: ด้านยุทธศาสตร์ หรือกลยุทธ์ของส่วนงาน

โครงการ/กิจกรรม : กำกับติดตามการคืนเงินยืมทรอองราชการ

วัตถุประสงค์: เพื่อให้บุคลากรคืนเงินยืมทรอองราชการตามระยะเวลาที่กำหนด

ประเด็นความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง(สาเหตุ)	การควบคุมในปัจจุบัน	การประเมินความเสี่ยง				การจัดการความเสี่ยง 4T				Action Plan ที่เสนอเพิ่มเติม	ความเห็นคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง	
			โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ	ความรุนแรง	ยอมรับความเสี่ยง	ลดความเสี่ยง	ไม่/ยกเลิก	โอนความเสี่ยง			
2) การคืนเงินยืมทรอองราชการไม่ตรงตามกำหนดระยะเวลา	-เงินทรอองราชการไม่เพียงพอ	-กำกับติดตามการคืนเงินยืมทรอองราชการ	2	2	4	2	2	4	/			กำกับติดตามการคืนเงินยืมทรอองราชการ	ควรมีการกำกับติดตามการคืนเงินยืมทรอองราชการ

สรุปผลการประเมินความเสี่ยงสำนักงานคณบดี คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
ปีงบประมาณ 2564

การประเมินความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยงของแต่ละระบบงาน	โอกาส (1)	ผลกระทบ (2)	ผลลัพธ์ (3)=(1) *(2)	รหัส	ลำดับ ความเสี่ยง
1. ด้านนโยบาย	1) การชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาของนักศึกษายังไม่ตรงตามกำหนดระยะเวลา	3	3	9 (สูง)	A1	1
2. ด้านปัจจัยภายนอก	2) การบริหารจัดการเกี่ยวกับโรคระบาดอุบัติใหม่	2	3	6 (ปานกลาง)	C1	2
3. ด้านทรัพยากร	3) การคืนเงินยืมตรงราชการไม่ตรงตามกำหนดระยะเวลา	2	2	4 (ปานกลาง)	B1	3

การจัดการความเสี่ยง

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง จัดการความเสี่ยงเป็นการพิจารณาเลือกวิธีการจัดการกับเหตุการณ์ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นโดยผู้บริหารของหน่วยงาน (พิจารณาจัดการความเสี่ยงที่มีระดับความเสี่ยงในระดับสูงเป็นอันดับแรก) ทั้งนี้ ในการพิจารณาเลือกวิธีการจัดการความเสี่ยง หน่วยงานต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- 1) ศึกษาความเป็นไปได้และค่าใช้จ่ายของแต่ละทางเลือก
- 2) วิเคราะห์ถึงผลได้ผลเสียของแต่ละทางเลือก
 - (1) ผลได้ คือผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเมื่อนำมาตรการนั้นมาใช้ลดความเสี่ยง อาจเกิดขึ้นในทันที หรือในระยะยาว
 - (2) ผลเสีย ได้แก่ ต้นทุน เวลา หรือความสะดวกที่เสียไป รวมไปถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต

ตารางประเมินความเสี่ยง (Risk Matrix)

ระดับความเสี่ยง แสดง Risk Matrix สำหรับวัดระดับของความเสี่ยง

ผลกระทบของความเสี่ยง	5	10	15	20	25
	4	8	12	16	20
	3	6	9	12	15
	2	4	6	8	10
	1	2	3	4	5
					โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

โดย ระดับความเสี่ยงจำแนกตามสีใน Risk Matrix เป็น 4 ระดับดังนี้

ระดับความเสี่ยง	สูงมาก	สูง	ปานกลาง	ต่ำ
------------------------	--------	-----	---------	-----

บทที่ 3
แผนบริหารความเสี่ยงสำนักงานคณบดี
คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

จากการประชุมคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงสำนักงานคณบดี ปีงบประมาณ 2564 คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โครงการบริหารจัดการความเสี่ยงสำนักงานคณบดี จัดขึ้นในวันที่ ในวันที่ 25 กรกฎาคม 2563 เวลา 13.30 น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมโรงแรมวิไฮเทล จังหวัดอุบลราชธานี ได้สรุปประเด็นวิเคราะห์และระบุความเสี่ยงเพื่อกำหนดแผนการบริหารความเสี่ยง

งวดประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และได้มีการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงสำนักงานคณบดี ที่มีระดับความเสี่ยง ดังนี้

แผนบริหารความเสี่ยงสำนักงานคณบดี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564

หน่วยงาน คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
 พันธกิจที่ 5 การบริหารจัดการที่ดีด้วยหลักธรรมาภิบาล
 กลยุทธ์ ที่ 4 ส่งเสริมและพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ ภายใต้อัตลักษณ์มาภิบาล
 โครงการ/กิจกรรม ติดตามค่าธรรมเนียมนการศึกษา

ด้านความเสี่ยง/ ระบบงาน	ปัจจัยเสี่ยง (สาเหตุ)	Action Plan การจัดการความ เสี่ยง (ลดความเสี่ยง)	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ
- การชำระ ค่าธรรมเนียม การศึกษาของ นักศึกษายังไม่ตรงตาม กำหนดระยะเวลา	-งบประมาณรายได้น้อยกว่า ยอดประมาณการตามแผน -การเบิกจ่ายงบประมาณชุด เบิกที่ใช้เงินรายได้อาจล่าช้า เนื่องจากงบประมาณรับเข้า ไม่เพียงพอกับรายจ่าย	ฝ่ายงานการเงิน ติดตาม และตรวจสอบอย่าง สม่ำเสมอ	รองคณบดีฝ่ายบริหารฯ	ต.ค.63- ก.ย.64	-

แผนบริหารความเสี่ยงสำนักงานคนบตี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564

หน่วยงาน คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
 พันธกิจที่ 5 การบริหารจัดการที่ด้วยหลักธรรมาภิบาล
 กลยุทธ์ ที่ 4 ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ ภายใต้อัฒธรรมาภิบาล
 กิจกรรม ติดตามการคืนเงินทดรองราชการ

ด้านความเสี่ยง/ ระบบงาน	ปัจจัยเสี่ยง (สาเหตุ)	Action Plan การจัดการความเสี่ยง (ลดความเสี่ยง)	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ
- การบริหารจัดการ เกี่ยวกับโรคระบาด อุบัติใหม่	ป้องกันโรคระบาดอุบัติใหม่ (โควิด19)	<ul style="list-style-type: none"> - ป้องกัน โดยมี เจลแอลกอฮอล์ล้างมือ - ประจำหน่วยงาน ตรวจวัดไข้ก่อนเข้า หน่วยงาน - สวมหน้ากากอนามัย - รักษาระยะห่าง 	รองคณบดีฝ่ายบริหารฯ	ต.ค.63- ก.ย. 64	5,000 บาท

แผนบริหารความเสี่ยงสำนักงานคณบดี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564

หน่วยงาน คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
พันธกิจที่ 5 การบริหารจัดการที่ด้วยหลักธรรมาภิบาล
กลยุทธ์ ที่ 4 ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ ภายใต้หลักธรรมาภิบาล
โครงการ/กิจกรรมติดตามการคืนเงินยืมตรงราชการไม่ตรงตามกำหนดระยะเวลา

ด้านความเสี่ยง/ ระบบงาน	ปัจจัยเสี่ยง (สาเหตุ)	Action Plan การจัดการความเสี่ยง (ลดความเสี่ยง)	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ
การคืนเงินยืมตรง ราชการไม่ตรงตาม กำหนดระยะเวลา	เงินตรงราชการไม่ เพียงพอ เนื่องจากคืน เงินยืมตรงราชการไม่ตรง ตามกำหนดระยะเวลา	ฝ่ายงานการเงิน ติดตาม และ ตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ	รองคณบดีทุกฝ่ายฯ งานบุคลากร	ก.ย.64	-

ภาคผนวก

ภาคผนวก

คำสั่งคณะกรรมการศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนครพนม
ที่ ๒๖๓/2563

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงสำนักงานคณบดี ประจำปีงบประมาณ 2564

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 25 และมาตรา 31 (1)(6) แห่งพระราชบัญญัติ
มหาวิทยาลัยนครพนม พ.ศ. 2548 จึงแต่งตั้งผู้มีรายนามดังต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง
สำนักงานคณบดี ประจำปีงบประมาณ 2564 คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

1. คณะกรรมการอำนวยการ

1) ดร.วรวิมล อินทนนท์	คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
2) ดร.อภิภินิษฐา นาเลาะห์	รองคณบดีฝ่ายวิชาการและบัณฑิตศึกษา
3) ผศ.ดร.สำราญ วิเศษ	รองคณบดีฝ่ายบริหาร และประกันคุณภาพการศึกษา
4) ผศ.ดร.กชกร เดชะคำภู	รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา วิจัย และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

หน้าที่ พิจารณาแผนบริหารความเสี่ยงสำนักงานคณบดี ประจำปีงบประมาณ 2564 พร้อมให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะแก่
คณะกรรมการดำเนินงาน

2. คณะกรรมการดำเนินงาน

1) ผศ.ดร.สำราญ	วิเศษ	ประธานกรรมการ
2) ดร.อภิภินิษฐา	นาเลาะห์	กรรมการ
3) ผศ.ดร.กชกร	เดชะคำภู	กรรมการ
4) นางสภาพร	คงเกษม	กรรมการ
5) นายปิยรัตน์	บุตรศรี	กรรมการ
6) นางสาวณัฐธำพัชร	อนันต์ธนวานิช	กรรมการ
7) นางสาวประภาพร	สุริยสิทธิ์	กรรมการ
8) นายชรินทร์	เดชะคำภู	กรรมการ
9) นางสาวนิษฐา	ศรีคงรักษ์	กรรมการ
10) นางสาวมีนา	บุญระมี	กรรมการ
11) นางสาวนันทภัค	ตันโพธิ์	กรรมการ
12) นายยุทธวชิรภาภัทร	หัตย์ยารักษ์	กรรมการ
13) นางจิตราพร	สมพล	กรรมการ
14) นางสาวธิดิมา	สีสุทร	กรรมการ

15) นายณฐิพัฒน์	ปาละเสริธัญกุล	กรรมการ
16) นางสาวกิตติยา	กิ่งไม้กลาง	กรรมการ
17) นางสาวอาติมา	โอภาส	กรรมการ
18) นางสาววชิรญาณ์	มีบุญ	กรรมการ
19) นายสุนทร	ชีวะประสิทธิ์	กรรมการ
20) นายจีระพล	บุตรศรี	กรรมการ
21) นายสนอง	ยังเจริญ	กรรมการ
22) นางทาริกา	พลไชยยา	กรรมการ
23) นายสุตใจ	สุทธิไชยา	กรรมการ
24) นายฤทธิพร	สุทธิไชยา	กรรมการ
25) นางกัญจนพร	ยีนนาน	กรรมการและเลขานุการ

หน้าที่ วิเคราะห์ความเสี่ยง จัดทำแผนบริหารความเสี่ยง และบริหารความเสี่ยงสำนักงานคณบดี
ประจำปีงบประมาณ 2564 ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2563

(ดร.วรวุฒิ อินทนนท์)

รักษาราชการแทน คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนครพนม